

19.11.2024

Asia/8

8

Hankintaoikaisuvaatimus johtokunnan päätöksestä 24.10.2024, 90 §, metroasemien hissien ja liukuportaiden huollot ja vikakorjaukset, osa-alueet 2, 3, 5 ja 6

HEL 2024-013066 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Johtokunta hylkää hankintaoikaisuvaatimuksen eikä korjaa 24.10.2024, 90 §, tehtyjä hankintapäätöksiä.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimus

Otis Oy vaatii liikenneliikelaitosta (HKL) peruuttamaan päätöksensä HEL 2024-013066 T 02 08 02 00, jolla hankintayksikkö on päättänyt valita Kone Hissit Oy:n alueiden 2, 3, 5 ja 6 huoltourakoitsijaksi ja hylkäämään Kone Hissit Oy:n tarjouksen alueiden 2, 3, 5 ja 6 osalta ja valitsemaan palveluntuottajaksi Otis Oy:n alueiden 2, 3, 5 ja 6 osalta.

Oikaisuvaatimuksen mukaan tuntiveloitushinnan tulee kattaa henkilöstön palkkakustannukset mukaan lukien lakisääteiset työeläkevakuutuksen, työttömyysvakuutusmaksun ja sairausvakuutusmaksun, sekä lisäksi huolto- ja korjaustöissä muodostuvat ajoneuvokustannukset. Huomioiden erikoisalojen palkka- ja kulurakenteen on todettavissa, että Kone Hissit Oy:n tarjoama hinta on niin alhainen, ettei sen voida katsoa kattavan näitä kustannuksia.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisen edellytykset

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain (1398/2016, erityisalojen hankintalaki) 123 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin sovelletaan vastaavasti, mitä hankintaoikaisuudesta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132–135 §:ssä säädetään.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisuun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Erityisalojen hankintalain 114 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista

sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Erityisalojen hankintalain 118 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee.

Otis Oy on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan 24.10.2024, 90 §, päätöstä metroasemien hissien ja liukuportaiden huoltojen ja vikakorjauksien hankinnasta. Hankintapäätös on annettu Otis Oy:lle tiedoksi sähköisesti 29.10.2024. Siten muutoksenhaku-aika on päättynyt 13.11.2024.

Otis Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut HKL:lle 1.11.2024, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty hankintalain mukaisessa määräajassa. Valituksenalainen päätös (liite 1) ja hankintaoikaisuvaatimus (liite 2) ovat esityslistan liitteinä.

Vaatimuksen esittäjä on käyttänyt oikaisuvaatimuksessa Helsingin Kaupunkiliikenne Oy:tä vaatimuksen vastaanottajana, mutta hankintaoikaisuvaatimuksen vastaanottajaksi on voitu tulkita HKL, koska vaatimuksessa viitataan HKL:n johtokunnan päätökseen ja käytetään muutoin lyhennettä HKL. Oikaisuvaatimus toimitettiin sähköisesti HKL:n toimitusjohtajalle, joka on viranhaltija Helsingin kaupungilla.

Siten oikaisuvaatimus on toimitettu oikealle taholle määräajassa ja voidaan käsitellä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi

Tarjottavaa palvelua ja tarjouta koskevat vaatimukset määriteltiin tarjouspyynnössä ja sen liitteissä. Tarjoajien edellytettiin vastaavan kaikkiin kohtiin ja liittävän kaikki vaadittavat asiakirjat ja selvitykset tarjouksensa liitteeksi.

Erityisalojen hankintalain 94 §:n mukaan:

”Hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Pyyntö ja selvitys voivat koskea erityisesti valmistusmenetelmää, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, hankinnan poikkeuksellisen edullisia ehtoja, rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen omintakeisuutta, hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista, alihankintoja sekä tarjoajan saamaa valtiontukea.”

”Hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen, jos tarjoajan antama

selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa. Hankintayksikön on hylättävä tarjous, jos tarjouksen poikkeuksellisen alhainen hinta tai kustannukset johtuvat hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyömisestä.”

Erityisalojen hankintalain 94 §:n esitöiden (HE 108/2016 vp s. 273) mukaan pykälä vastaa hankintalain 96 §:ää, jota koskevien esitöiden (HE 108/2016 vp s. 205) mukaan se vastaa pääosin aikaisemmin voimassa olleen julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007, vanha hankintalaki) 63 §:ää. Ehdotettu lainkohta poikkeaa vanhasta hankintalaista muun ohella siten, että se velvoittaa hankintayksiköitä pyytämään selvitystä poikkeuksellisen alhaisista tarjouksista.

Hankintalain 96 §:n 1 momentin esitöiden (HE 108/2016 vp s. 205) mukaan tarjotun hinnan tai kustannusten poikkeuksellisuuden arvioiminen on hankintayksiköiden harkintavallassa. Hinnan tai kustannusten poikkeuksellisuutta arvioitaessa voidaan kiinnittää huomiota muun ohella hankinnan laatuun ja laajuuteen sekä toimitusaikaan, hankinnan oikeudellisiin, taloudellisiin sekä teknisiin tekijöihin, muiden tarjoajien antamiin hintoihin sekä toimialalla tyypilliseen hinnoittelurakenteeseen.

Hankintalain 96 §:n 2 momentin esitöiden (HE 108/2016 vp s. 206) mukaan hankintayksiköllä on pääsääntöisesti harkintavalta poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen hylkäämisessä, jos se arvioi, että tarjouksen hyväksyminen tarkoittaisi riskiä toimituksen laiminlyömisestä taikka puutteellisuudesta.

Oikeuskäytännössä MaO 235/2024 perustelujen mukaan

”Suurelta hintaerot tarjousten välillä eivät kuitenkaan välttämättä merkitse, että hankintamenettelyssä olisi hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisia tai alhaiselta vaikuttavia tarjouksia.”

”Hankintayksiköllä ei ole lähtökohtaisesti velvollisuutta hylätä tarjousta hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisena, vaan hankintayksiköllä on harkintavaltaa sen suhteen, arvioiko se tarjouksen toisia tarjouksia alhaisemman hinnan merkitsevän mahdollista perustetta tarjouksen hylkäämiselle. Hankintasäännöksissä ei ole asetettu hankintayksikölle velvollisuutta hylätä tarjousta poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan perusteella muutoin kuin alhaisen hinnan johtuessa hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisten velvoitteiden laiminlyömisestä.”

...

19.11.2024

Asia/8

"Hankintayksikön on tarjouksen hintaa arvioidessaan meneteltävä tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua koskevan vaatimuksen mukaisesti. Hankintayksiköllä ei ole oikeutta hylätä tarjousta, jos tarjoaja pystyy luotettavasti osoittamaan mahdollisuutensa hankinnan toteuttamiseen."

Ennen hankintapäätöksen tekoa kaikille tarjoajille lähetettiin selvityspyynnöt erityisalojen hankintalain 94 §:n mukaisesti poikkeuksellisen alhaisilta vaikuttavien tarjoushintojen selvittämiseksi.

Saatujen vastausten perusteella todettiin, että kaikkien tarjoajien antamat selvitykset selittivät tarjottujen hintojen tason.

Kone Hissit Oy on antanut selvityspyynnössään uskottavan ja tyydyttävän selvityksen tarjotuista hinnoista, hinnoitteluperusteesta ja vakuutuksen siitä, että se sitoutuu antamiinsa hintoihin. Kone Hissit Oy:lla ei ole viranomais selvityksen eikä oman ilmoituksensa mukaan laiminlyöntejä lakisääteisten velvoitteiden hoidossa mukaan lukien hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut veloitteet.

Edellä mainituin perustein johtokunta päättää hylätä Otis Oy:n tekemän hankinta-oikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Johtokunnan päätös 24.10.2024, 90 §
- 2 Oikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankinta-oikaisupäätös